

Asia: VN/14302/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

-

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Hiilineutraaliustavoitteiden asettaminen antaa ilmastotyölle selkeän suunnan ja voi lisätä eri toimijoiden ja sektoreiden yhteistyötä. Maakunnat voivat kirjat omia ilmastotavoitteitaan poliittisesti hyväksytyillä kuntien yhteispäätöksillä ja useissa maakunnissa niitä onkin jo asetettu. Ilmastotyötä vauhdittamaan on laadittu erilaisia ilmastostrategioita ja -tiekarttoja. Useat maakunnat, Etelä-Karjala mukaan lukien - ovat jo mukana HINKU-verkostossa ja sen tavoitteessa. Valitettavasti tavoitteet eivät kuitenkaan ole lakiesityksen kanssa yhteismitalliset, koska vertailuvuosi on molemmissa eri (lakiehdotuksessa 1990 ja HINKU-verkostossa 2007).

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämiselvoite (5 §)

Etelä-Karjalan liitto esittää, että maakuntien liitot nimetään tässä säädöskohdassa. Edistämiselvoitteen lisäksi liitoilla voisi olla operatiivisempi ja aktiivisempi rooli. Ilmastomuutokseen vastaaminen on jo nyt keskeinen osa maakuntaohjelmaa, maakuntakaavaa, liikennejärjestelmätyötä ja Älykkään erikoistumisen strategiaa (RIS3). Yhdessä nämä muodostavat olemassa olevaan suunnittelujärjestelmään pohjautuvan maakunnallisen ilmastotyön kehikon, jolla voidaan kohdentaa ja vauhdittaa ilmastotyötä. Maakuntaliitoissa tunnetaan seudulliset haasteet, vahvuudet ja mahdollisuudet, jolloin voidaan kohdistaa kuhunkin maakuntaan juuri niissä parhaiten toimivia ratkaisuja. Lisäksi liittojen alueella on useita pieniä ja keskisuuria kuntia, joilla ei yksin ole riittävästi resursseja ilmastotyöhön. Maakuntaliitoille onkin muodostumassa yhdeksi rooliksi näiden kuntien tukeminen ja yhteisenä resurssina toimiminen aluetasolla.

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

Etelä-Karjalan liitto pitää maankäytön mukaanottoa lakiin kannatettavana. Ilmaston kannalta maankäytön rooli on merkittävä muun muassa yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämisen näkökulmista. Maankäytön ohjauksella voidaan vaikuttaa merkittävästi myös hiilinieluihin ja tukea näin kansallisia maankäyttösektorin ilmastotavoitteita. Hiilinielujen epätasainen jakautuminen suhteessa alueellisiin päästöihin tulisi huomioida ilmastotyön

koordinoinnissa ja seurannassa. Maankäyttökysymyksiin liittyvä tiedontuotanto edellyttää lähtökohtaisesti kansallisen tason tarkastelua, sillä nielut jakautuvat epätasaisesti maakuntien kesken.

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

-

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

-

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

Suomen ilmastopaneeli on osoittanut tarpeellisuutensa. Etelä-Karjalan liitto esittää harkittavaksi, olisiko maakuntaliiton virkamiesedustus syytä tuoda työhön mukaan, varsinkin maankäyttösektorin tullessa osaksi lakia.

Muutoksenhaku (22 §)

-

Esityksen vaikutukset

-

Muita huomioita

Ilmastolain viimeistelyssä on tärkeää, että valmistelussa olevien lakien; MRL:n, metsälain ja luonnonsuojelulain yhteiskytkentää ja kokonaisvaikutuksia tarkastellaan.

Maakuntien roolia kansallisen sopeutumistyön koordinoijana ja jalkauttajana alueetasolla tulisi laissa vahvistaa. Kunnilla puolestaan on merkittävä rooli sopeutumistoimien käytännön toteutuksessa. Kuntien ja maakuntien ilmastotyöhön onkin osoitettava riittävät resurssit, linjassa maa- ja metsätalousministeriölle ehdotettuihin lisäresursseihin alueelliseen ja hallinnon rajat ylittävään tarkasteluun.

Blomqvist Laura
Etelä-Karjalan liitto